

REGENERATIVNÍ MEDICÍNA II: TKÁŇOVÉ A ORGÁNOVÉ NÁHRADY

prof. RNDr. Renata Veselská, Ph.D., M.Sc.
Ústav experimentální biologie
Přírodovědecká fakulta MU

REGENERATIVNÍ MEDICÍNA

= lékařské postupy, které umožňují tělu opravit, nahradit nebo regenerovat poškozené nebo nemocné buňky, tkáně a orgány

- buněčné terapie
- tkáňové a orgánové náhrady
- biomateriálové inženýrství
- produkce růstových faktorů
- transplantační medicína

Program přednášky:

Strategie přípravy tkáňových a orgánových náhrad

Příprava tkáňových náhrad:

- oprava poraněné rohovky
- příprava umělé kůže
- příprava umělých chrupavek

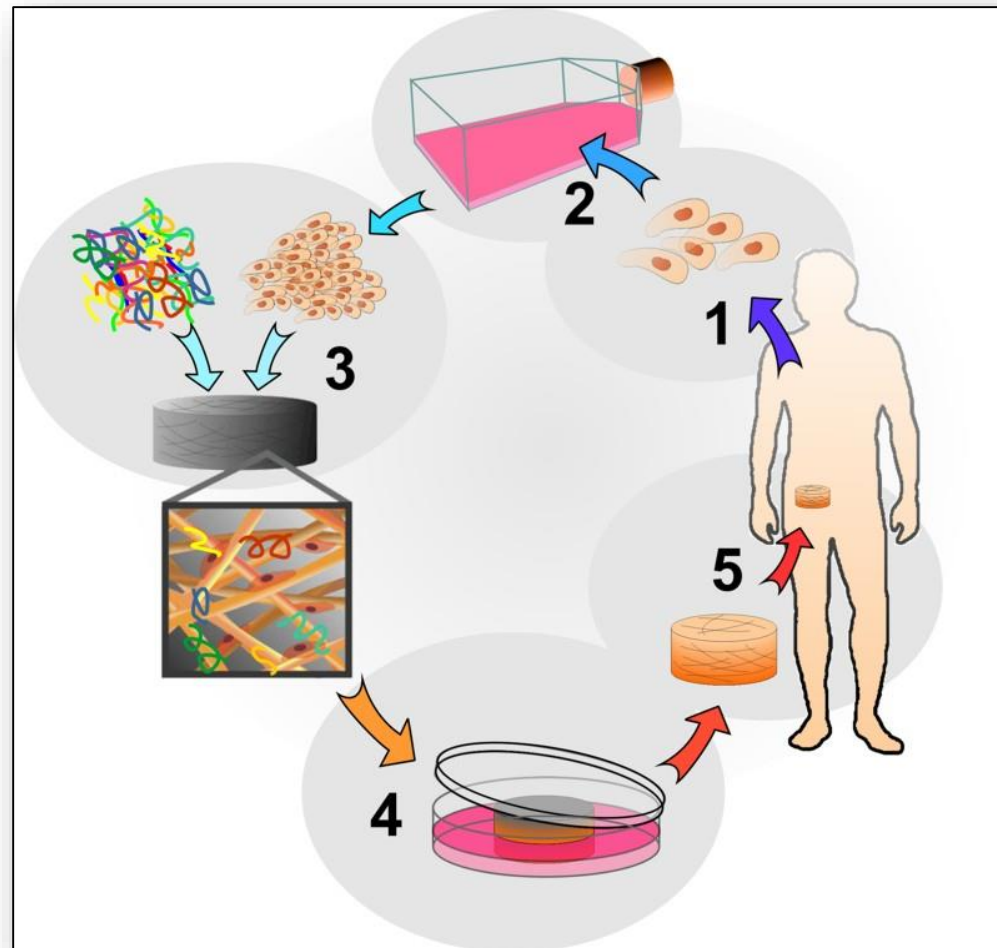
Příprava orgánových náhrad:

- rekonstrukce močového měchýře
- příprava "umělé" ledviny
- příprava umělého vnějšího ucha (boltce)

STRATEGIE PŘÍPRAVY TKÁŇOVÝCH A ORGÁNOVÝCH NÁHRAD

Strategie náhrady ECM – obecné schéma (autologní provedení)

3 základní strategie regenerace tkání

- buněčné preparáty (cell-based therapy):
oprava tkáně transplantací zdravých buněk do místa poškození
- náhrada ECM (scaffold-guided therapy):
porézní biodegradovatelný materiál, který slouží jako "lešení" pro dárcovské zdravé buňky
- aplikace růstových faktorů (bioactive molecule-guided therapy):
indukovaná proliferace a diferenciaci buněk v poškozené tkáni aplikací růstových faktorů

Často kombinace všech 3 strategií

Náhrady extracelulární matrix (ECM):

Praktické využití náhrad extracelulární matrix:

- komerčně dostupné:
kůže, chrupavka
- ve stádiu výzkumu:
chrupavka, kost, játra, cévy
oprava poraněné míchy
močový měchýř, ledvina

Příklady nosičů (scaffolds) biologického původu

střevní submukózní tkáň

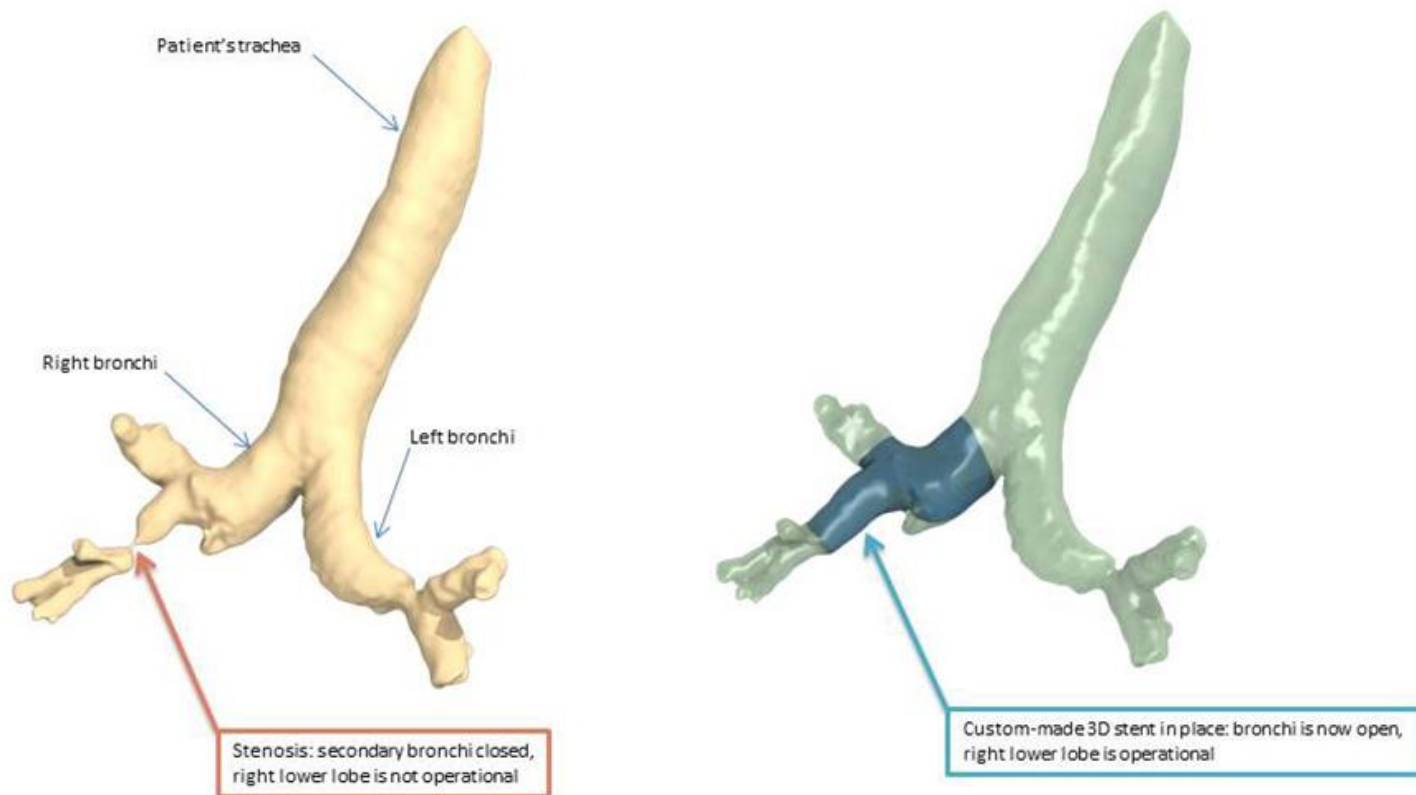

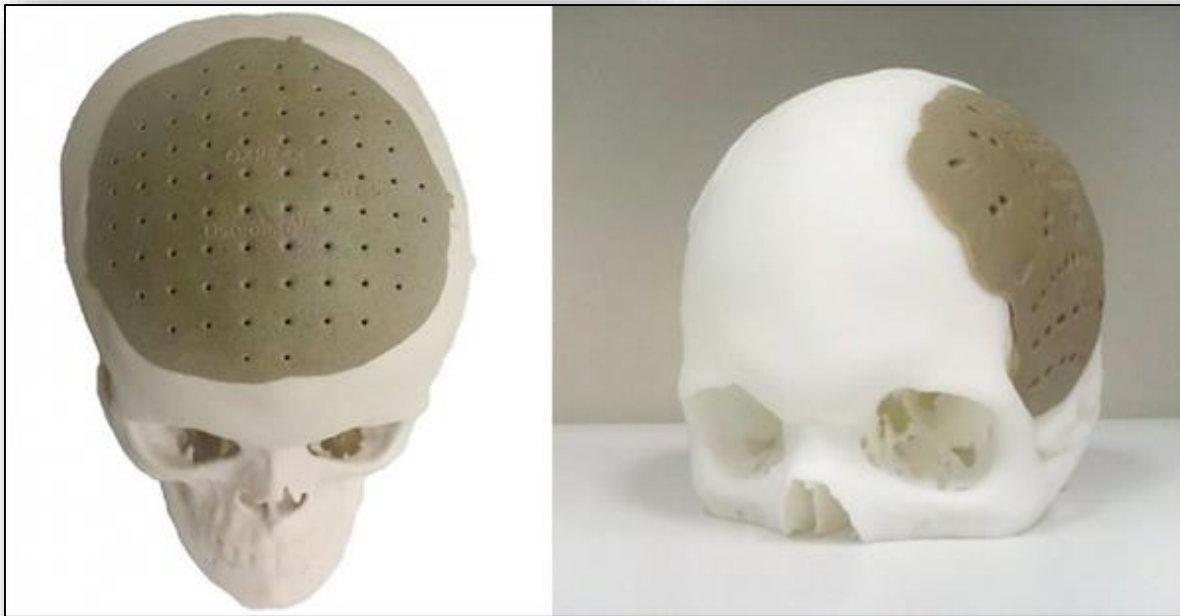
kolagenová matrix

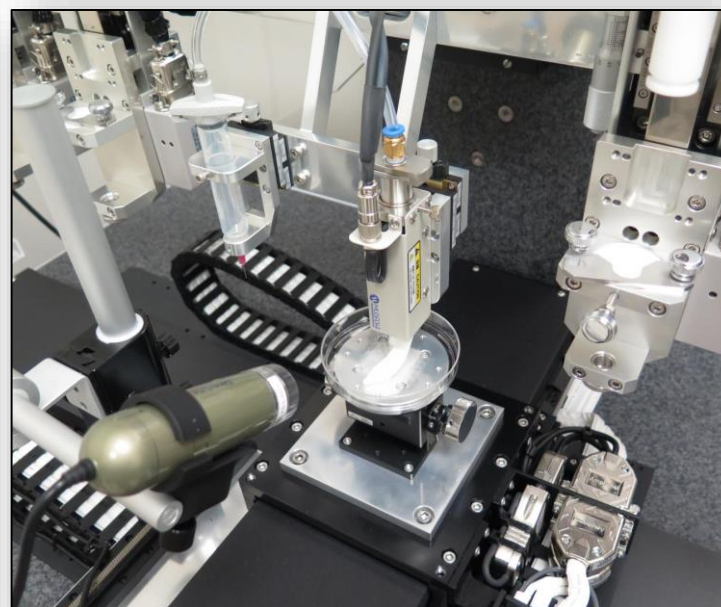
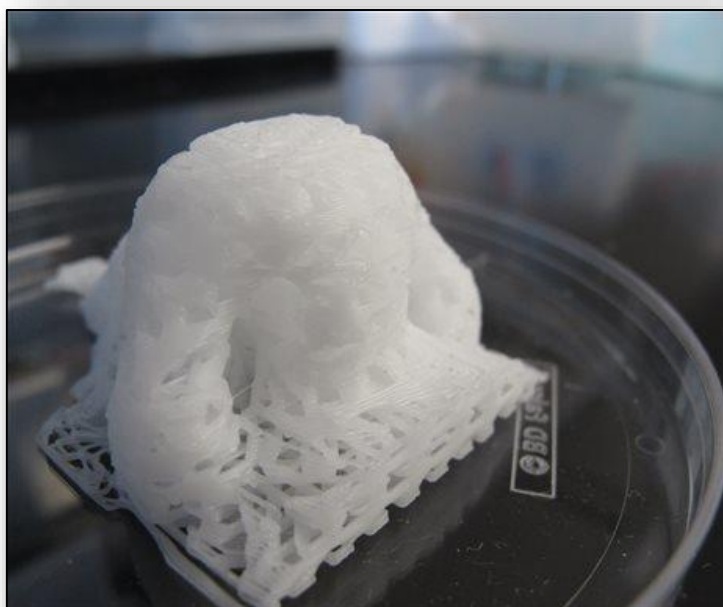
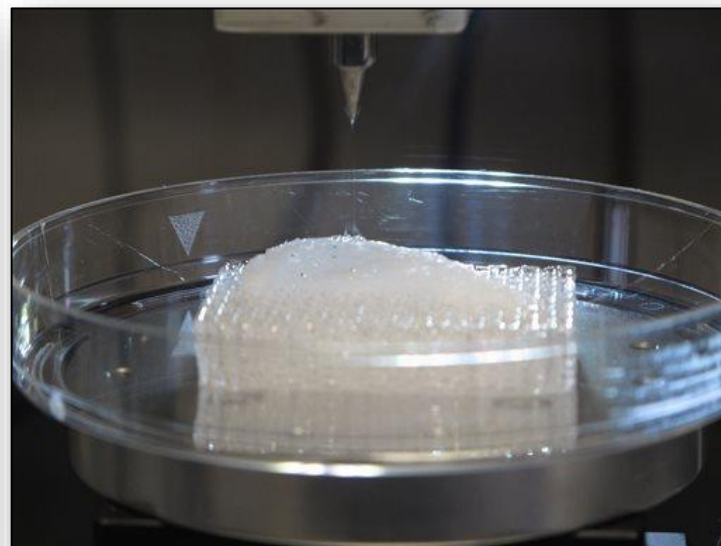
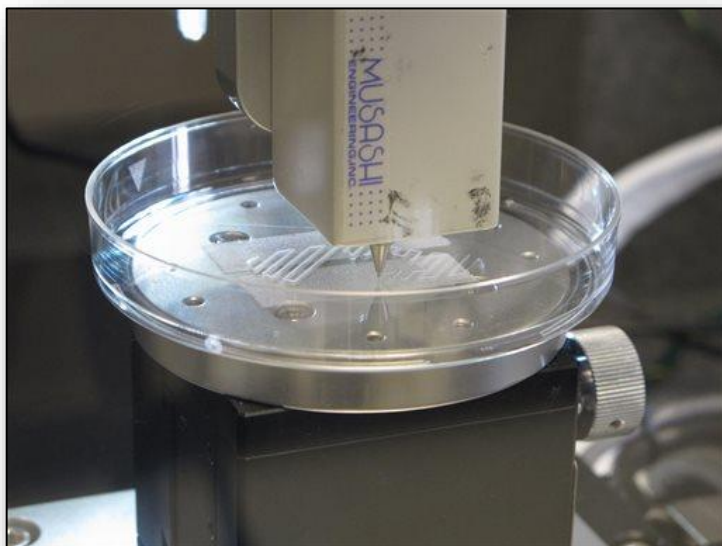

3D-bioprinting:

- přímé náhrady chrupavčitých tkání nebo kostí
- 3D scaffold pro přípravu tkáňových a orgánových náhrad

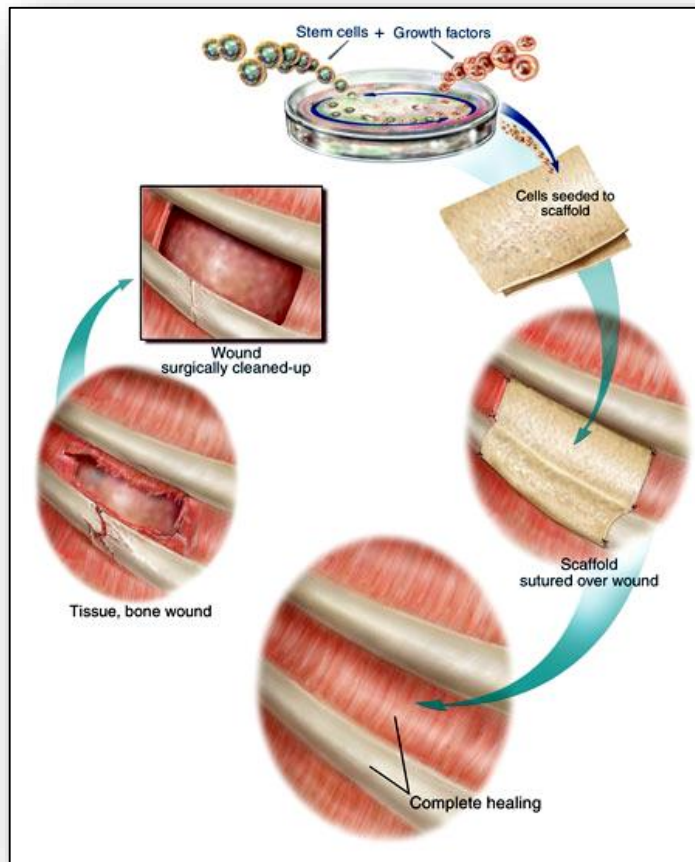

Aplikace růstových faktorů:

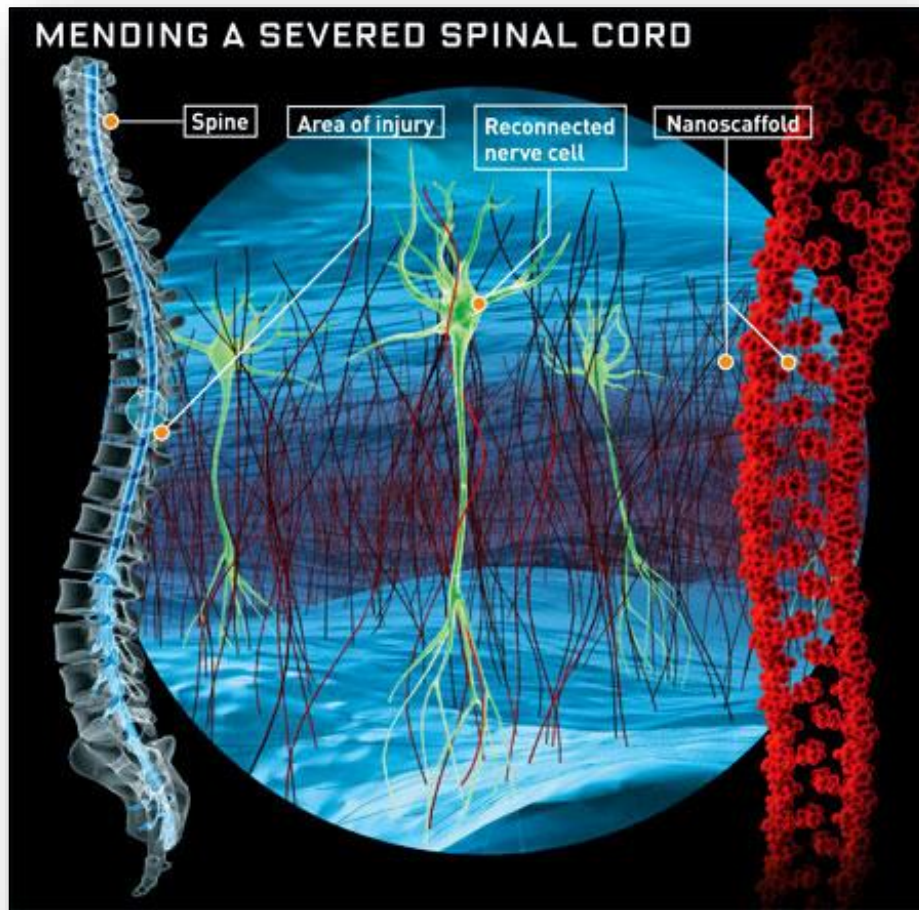
- růstové faktory:
PDGF, BMP-2 (bone morphogenetic protein)
- praktické využití: chrupavka, kost

Léčba hlubokých poranění:
kombinace všech strategií

Strategie náhrady ECM při poranění míchy:

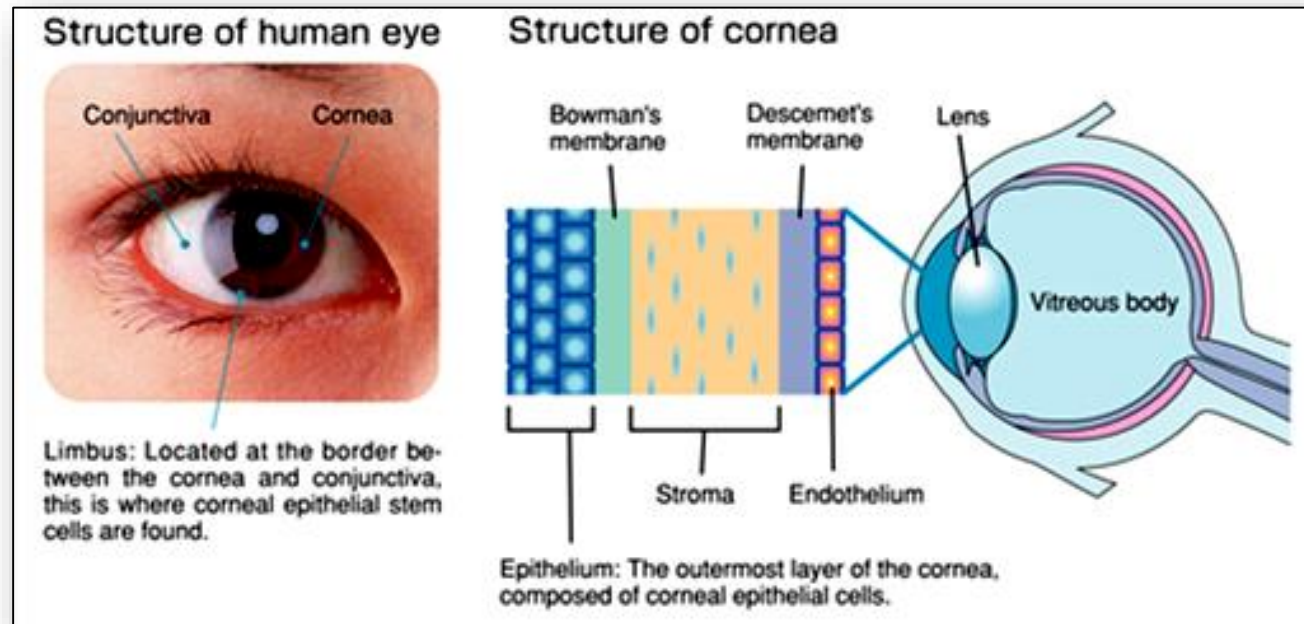

DOSUD VŽDY NEÚSPĚŠNÉ

PŘÍPRAVA TKÁŇOVÝCH NÁHRAD

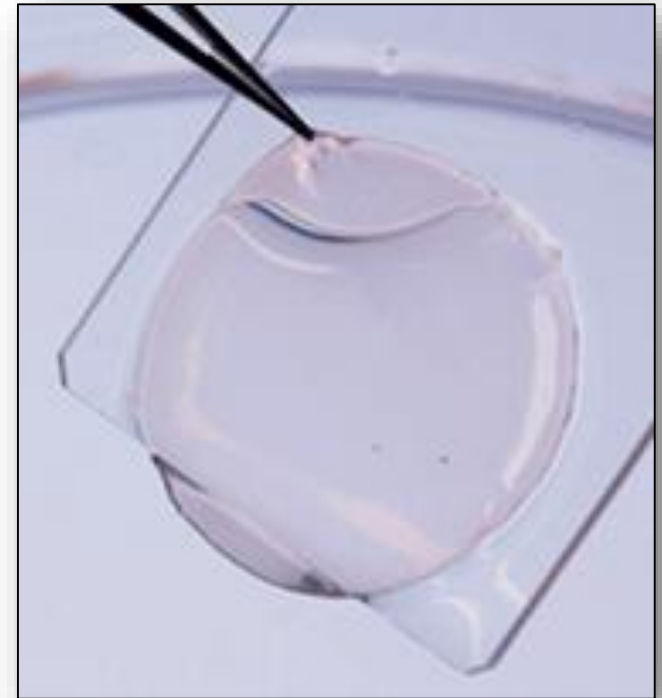
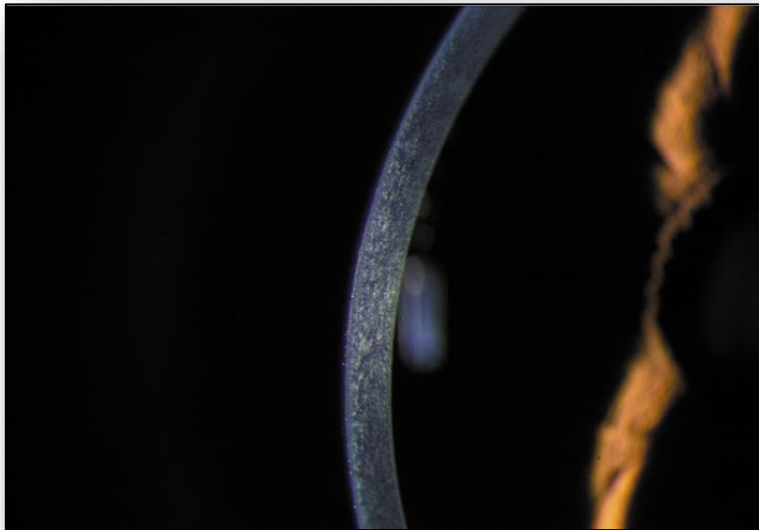
Oprava poraněné rohovky

1. odběr buněk z oblasti limbu →
2. kultivace na feeder-layer (myší fibroblasty) →
3. kultivace na gelu →
4. transplantace

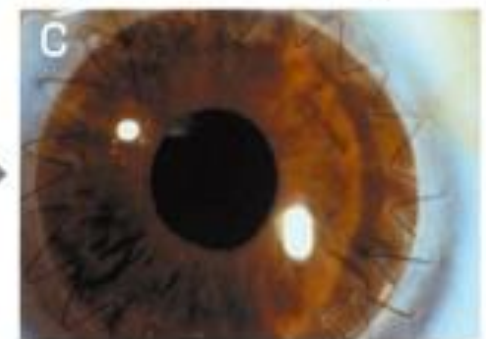
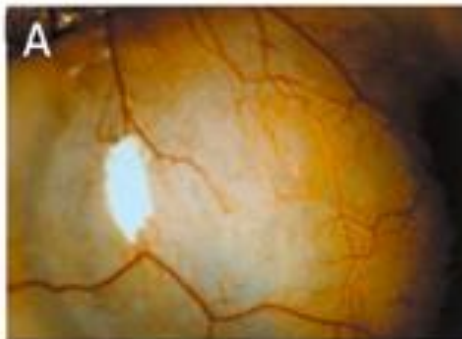

Oprava poraněné rohovky

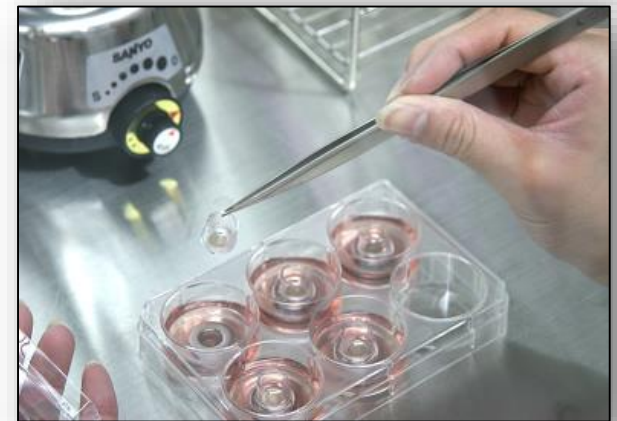
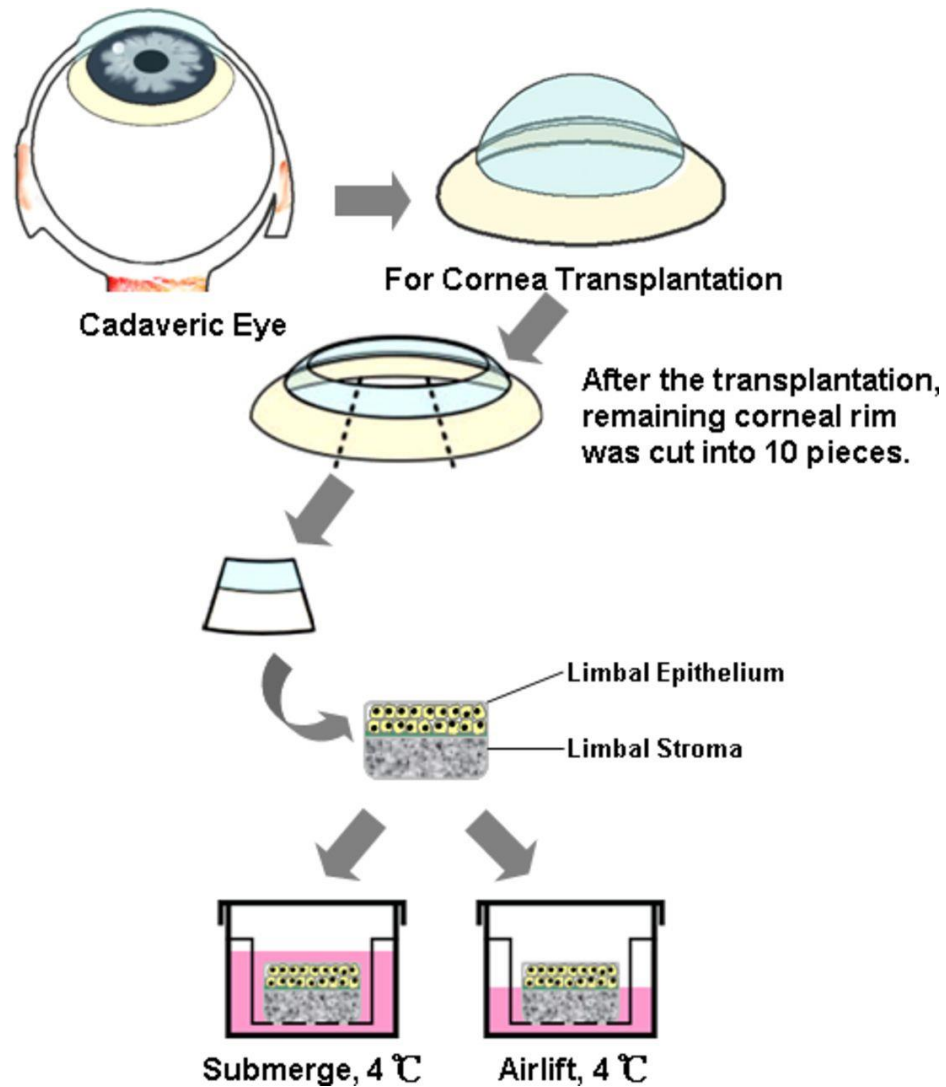

Case of cultured corneal epithelium transplantation (chemical burn)

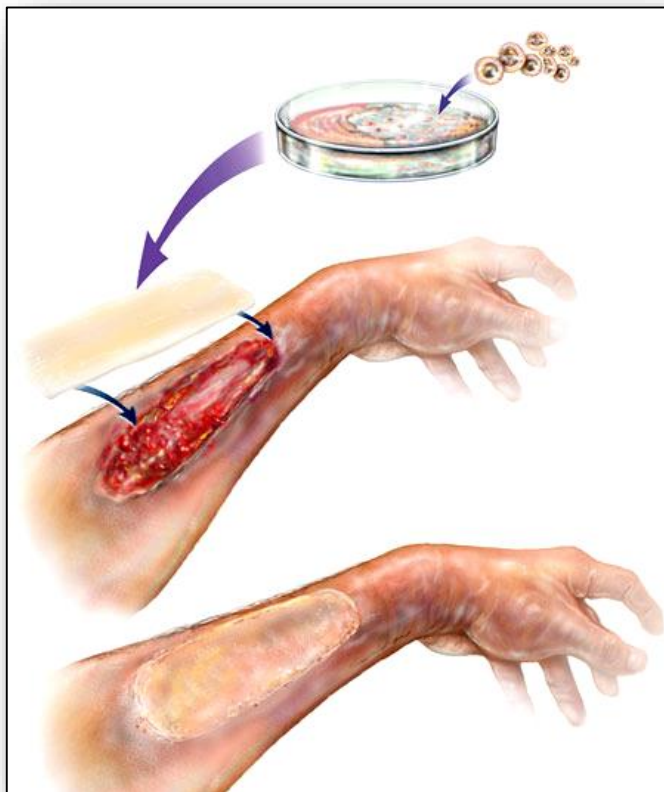

Oprava poraněné rohovky

Příprava umělé kůže (artificial skin)

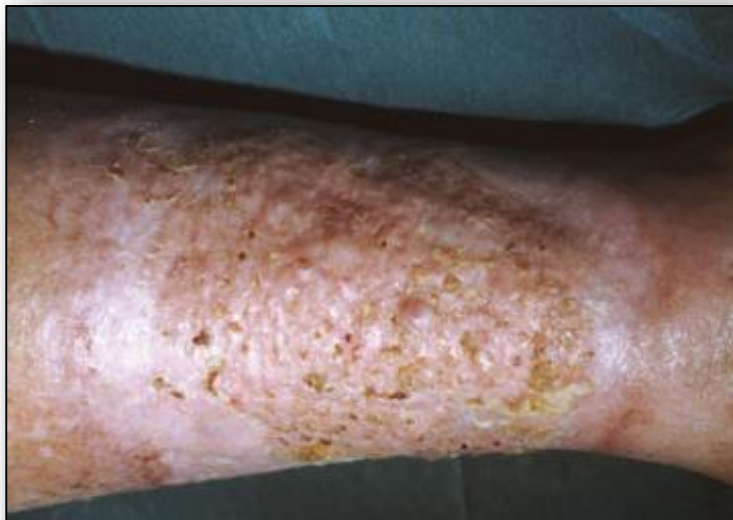
- autologní, allogení
- keratinocyty z 1 cm² → až 1000 cm² kůže během 2 týdnů

Příprava umělé kůže (artificial skin)

80letá žena
bezprostředně po poranění

autologní graft po 12 měs.

Příprava umělé kůže (artificial skin)

68letý muž
bezprostředně po poranění

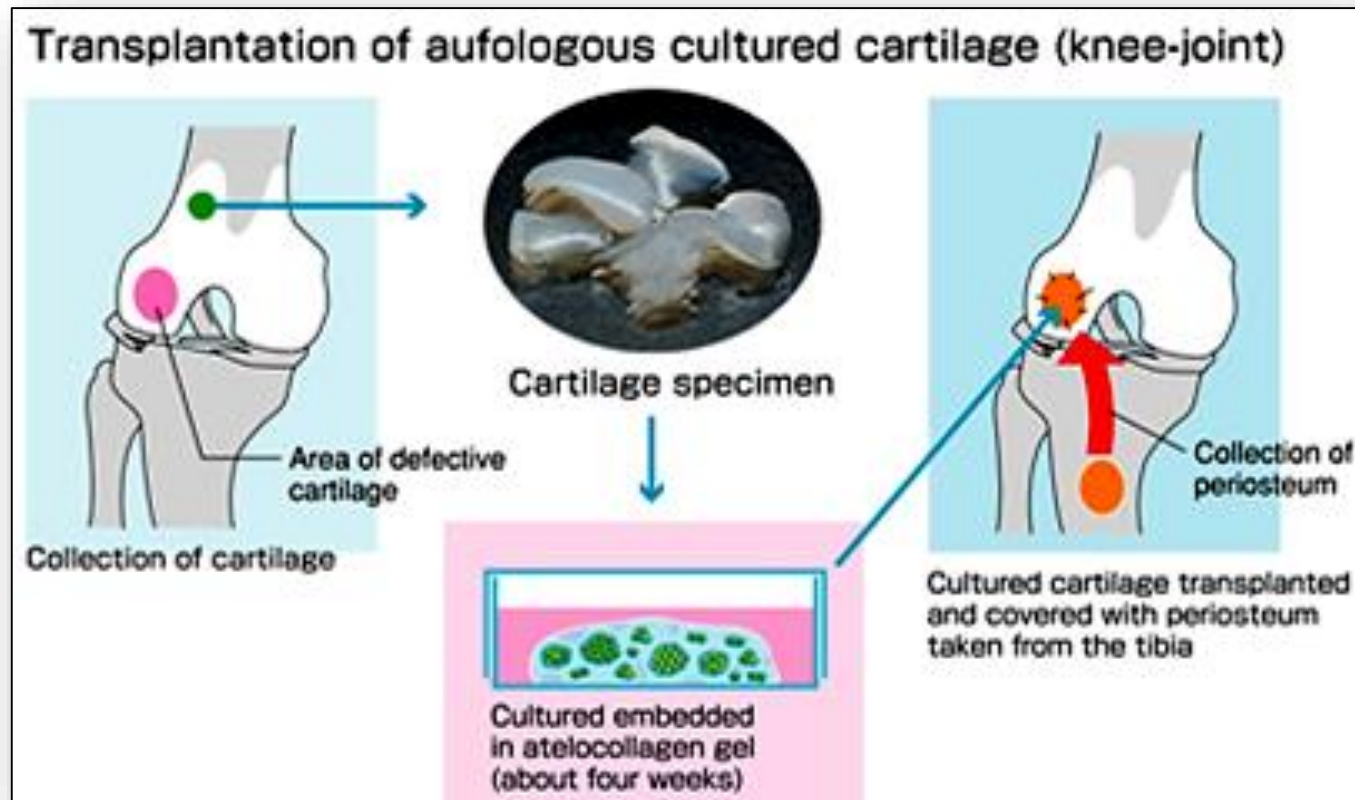

allogenní graft a kultivovaná
epidermis po 6 měs.

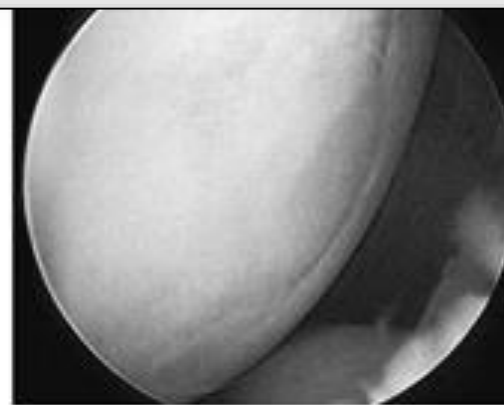
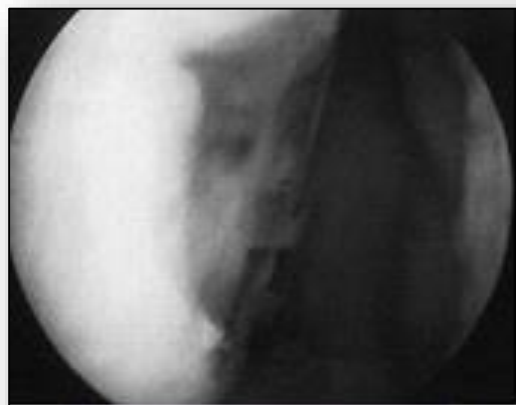
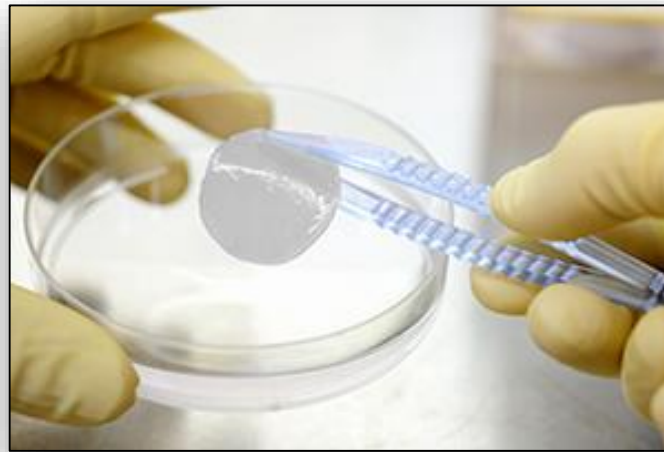

Oprava poškozené chrupavky

- odběr malého objemu chrupavky z kloubu → rozvolnění chondrocytů → smíchání s kolagenovým gelem → vytvarování → kultivace → transplantace

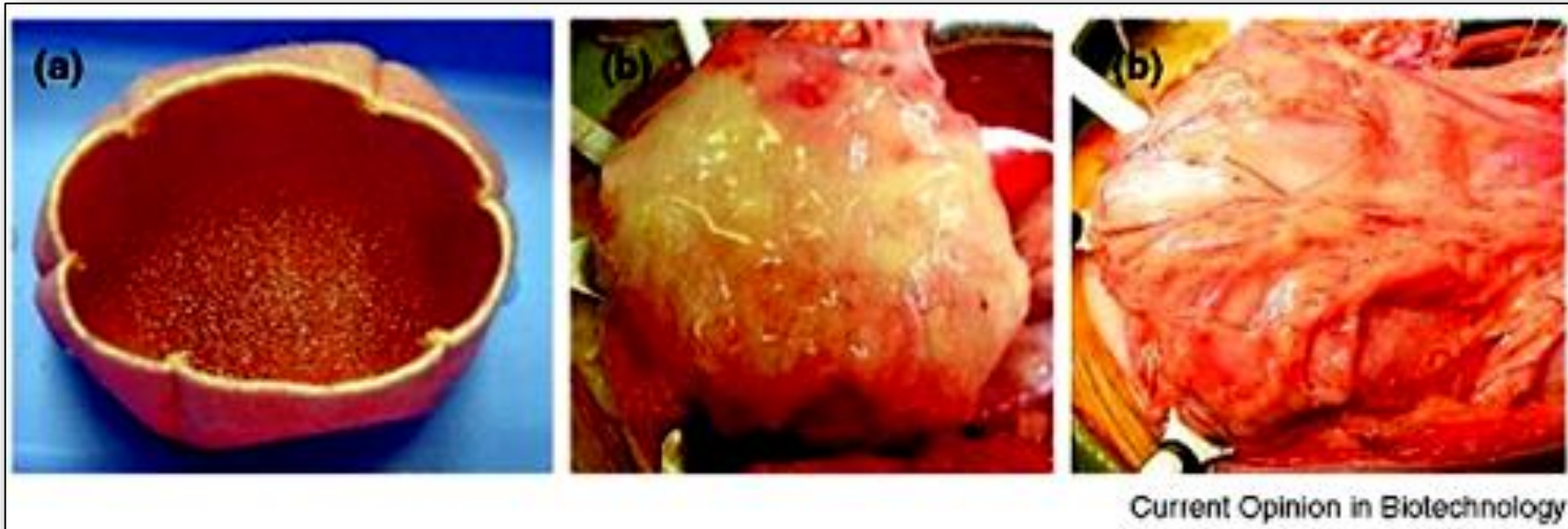
Oprava poškozené chrupavky

PŘÍPRAVA ORGÁNOVÝCH NÁHRAD

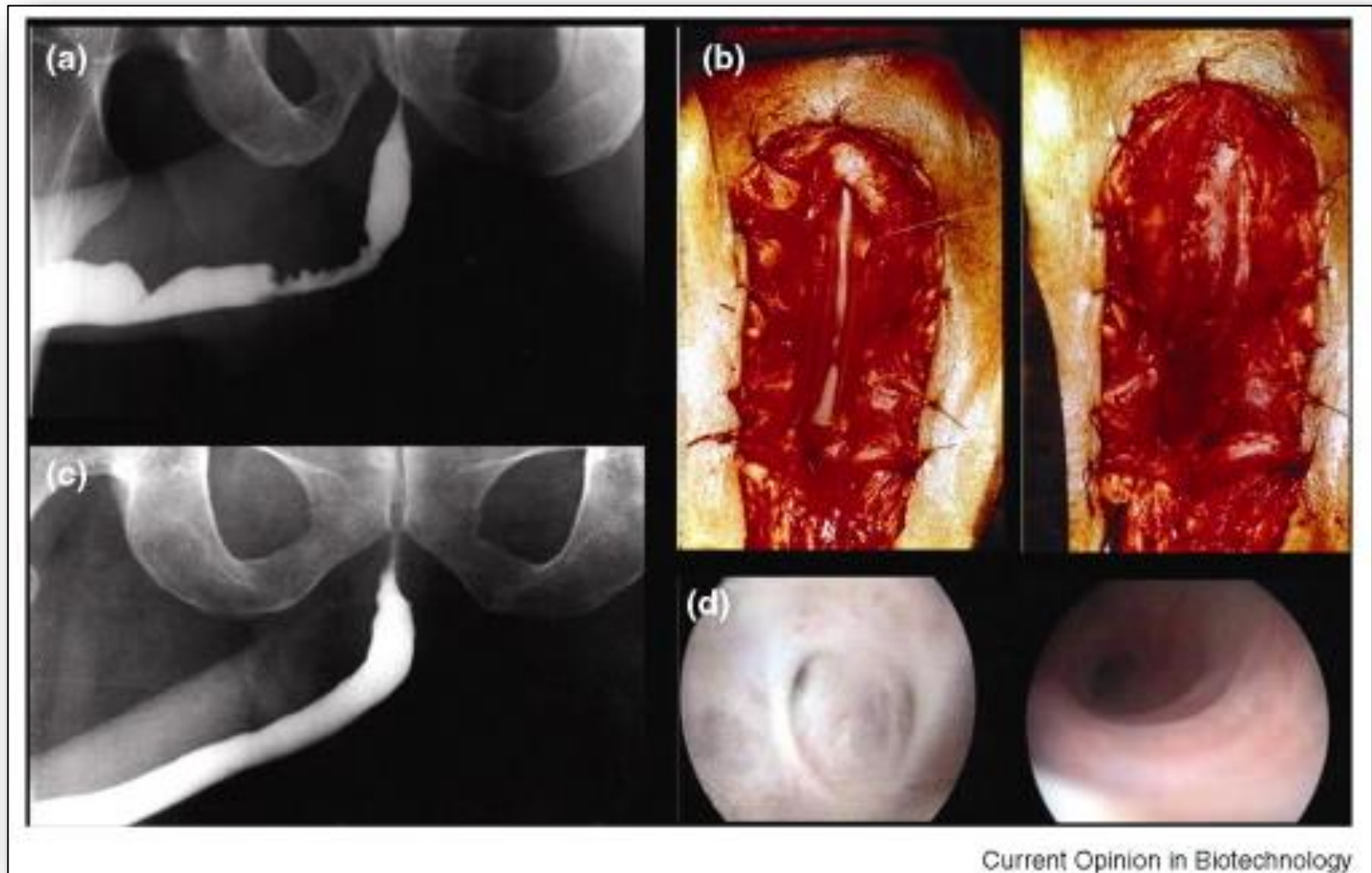

Rekonstrukce močového měchýře

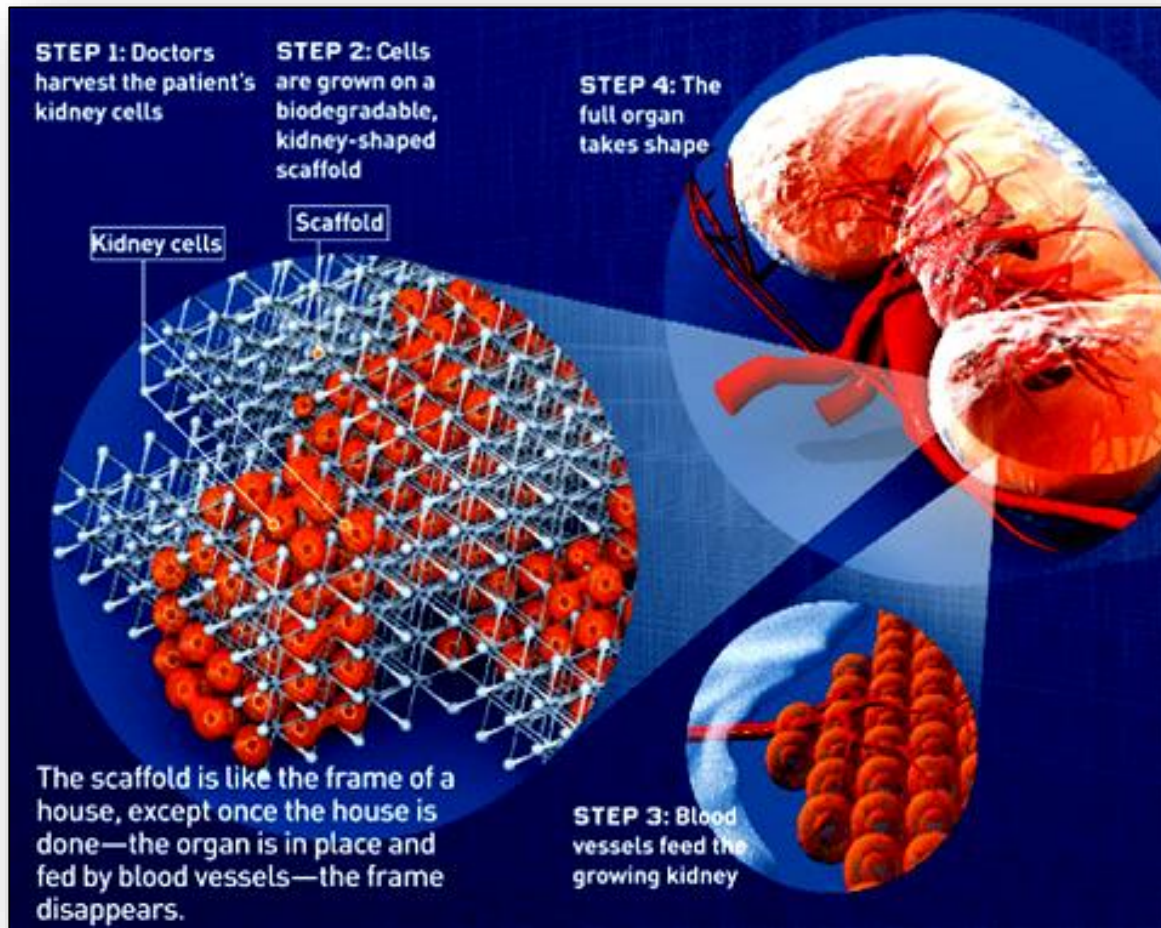
- a) scaffold s nasazenými buňkami
- b) spojení scaffold osazeného buňkami s původním měchýřem
- c) implantát je pokryt fibrinovou hmotou (připojení – omentum)

Rekonstruovaná močová trubice s využitím kolagenové matrix:

Příprava "umělé" ledviny

Strategie náhrady ECM (v době před 3D-bioprintingem)

Vytvoření funkční transplantovatelné ledviny:

- odstranění buněk z původní kadaverozní ledviny (decelularizace) → osazení epiteliálními a endoteliálními buňkami → kultivace v bioreaktoru → transplantace pokusným zvířatům → funkční ledvina

**nature
medicine**

[nature.com](#) ▶ [journal home](#) ▶ [advance online publication](#) ▶ [technical report](#) ▶ [abstract](#)

ARTICLE PREVIEW
[view full access options](#) ▶

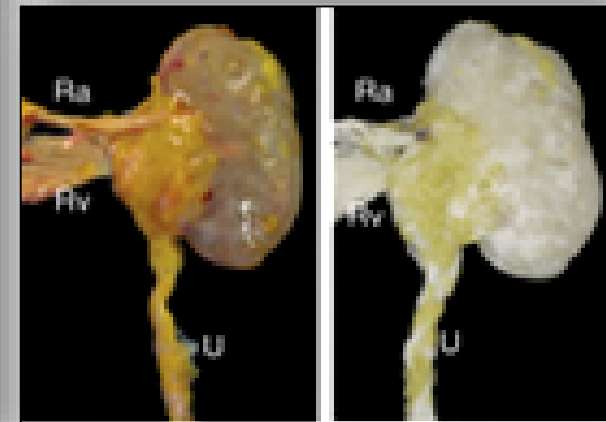
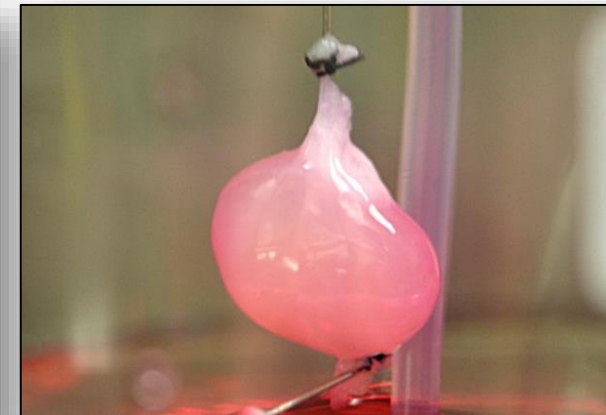
NATURE MEDICINE | TECHNICAL REPORT

Regeneration and experimental orthotopic transplantation of a bioengineered kidney

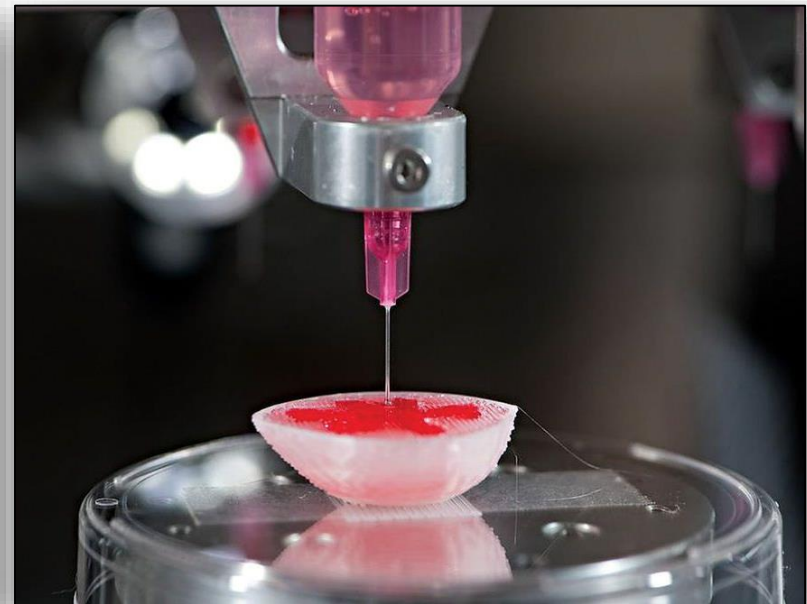
Jeremy J Song, Jacques P Guyette, Sarah E Gilpin, Gabriel Gonzalez, Joseph P Vacanti & Harald C Ott

[Affiliations](#) | [Contributions](#) | [Corresponding author](#)

Nature Medicine (2013) | doi:10.1038/nm.3154
Received 04 September 2012 | Accepted 11 February 2013 | Published online 14 April 2013

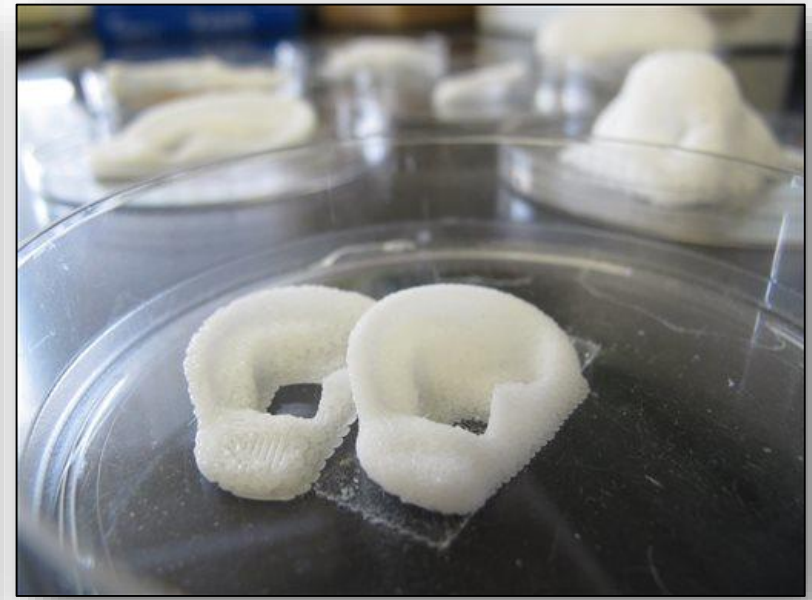

Příprava "umělé" ledviny

Wake Forest Institute for Regenerative Medicine
(Winston-Salem, NC, USA)

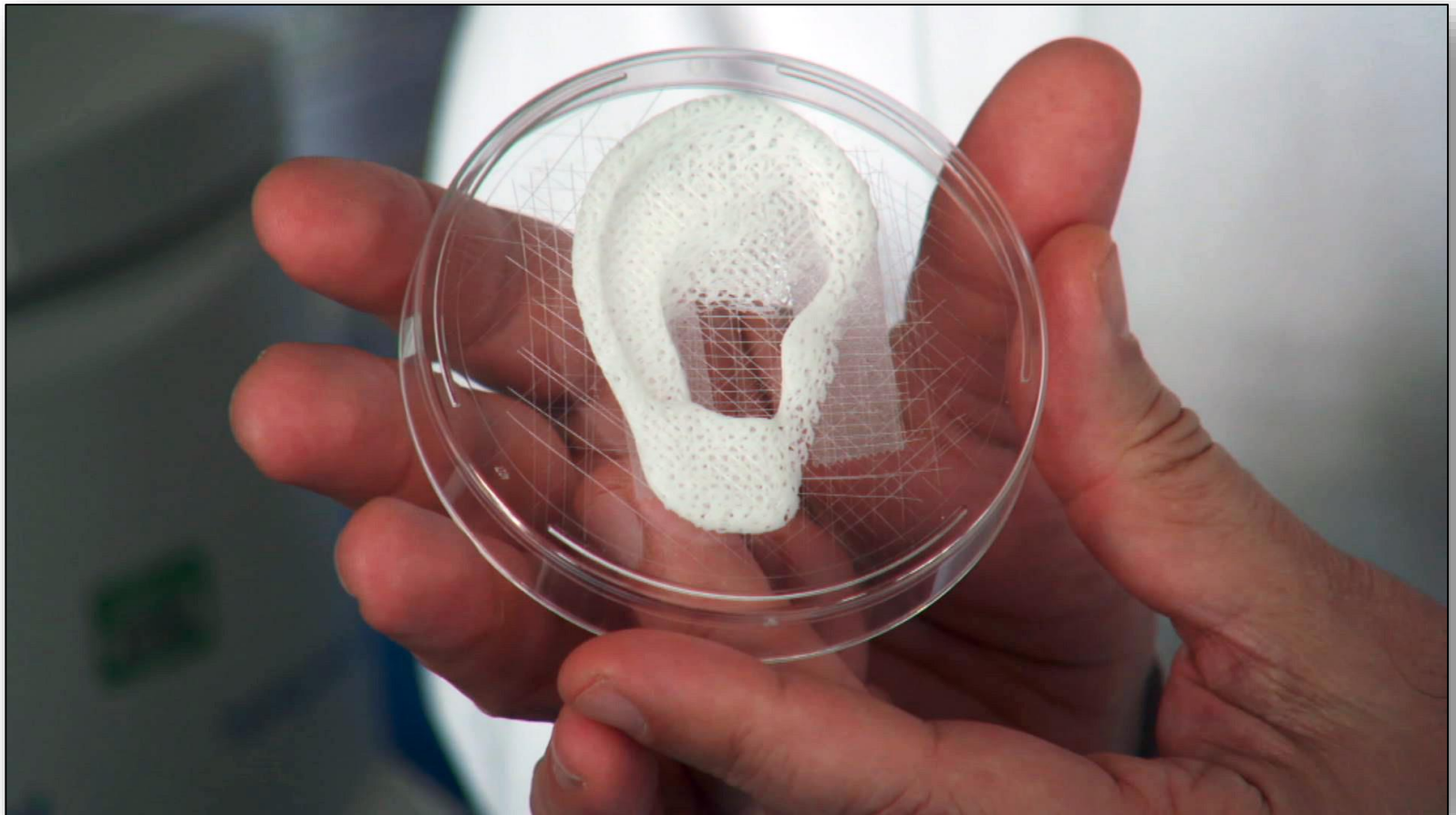
Příprava vnějšího ucha (ušního boltce)

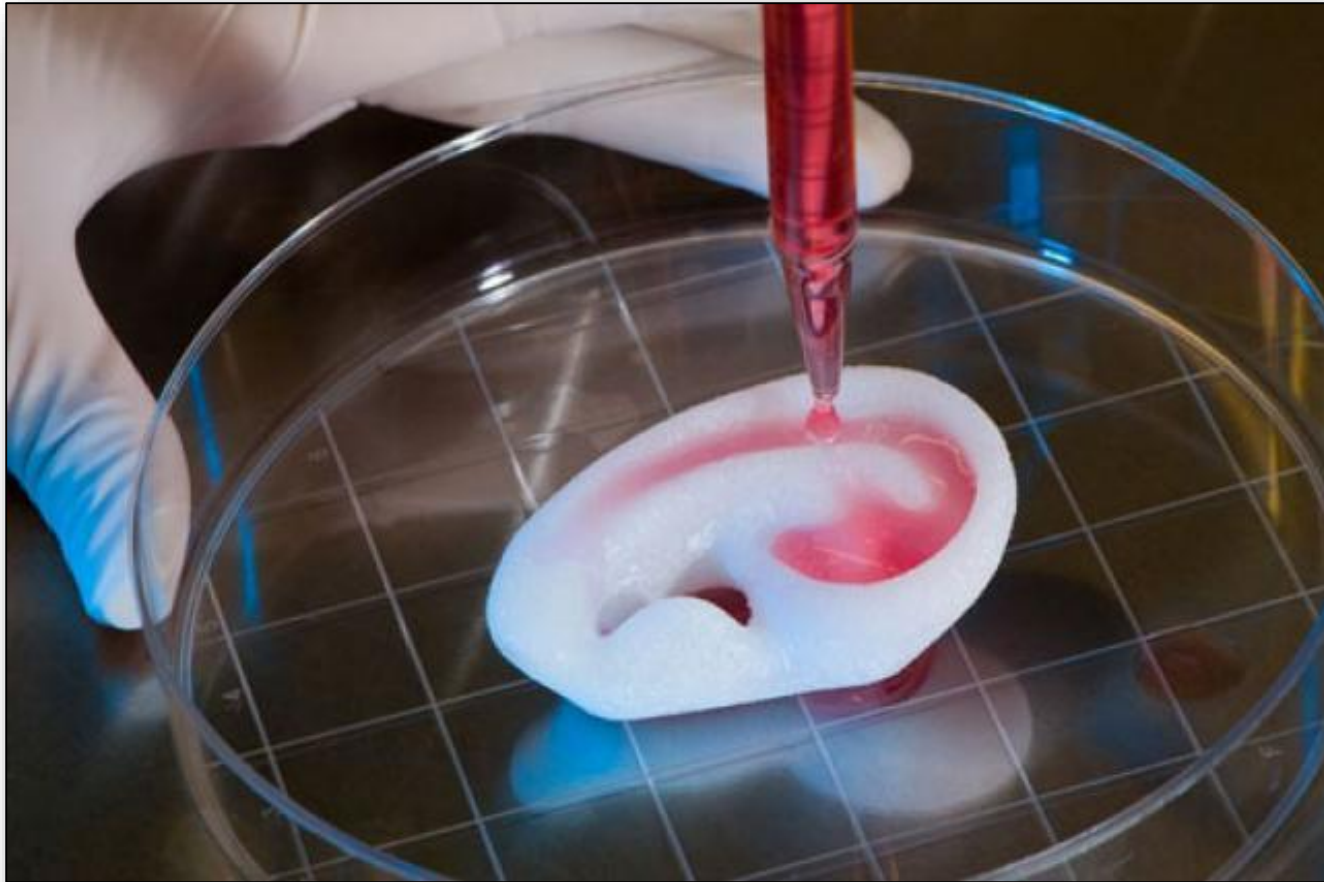
Wake Forest Institute for Regenerative Medicine
(Winston-Salem, NC, USA)

Scaffold pro ušní boltec připravený 3D tiskem:

Osazování scaffoldu pro ušní boltec buněčnou suspenzí:

Kultivace buněk na scaffoldu pro ušní boltec:

